

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Development desired characteristics of qualifications, public
administration faculty of human and social science of
Kamphaeng Phet Rajabhat University

ปรียานุช พรหมภาสิต¹
Preeyanuch Prompasit
ตรรกพร สุขเกษม²
Takaporn Sukkasem
พิชญ บุญนิยม³
Phitsanu Boonniyom
ศุภฤทธิ ธาราทิพย์นรา⁴
Supharit Tatathipnara

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และ 2) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 1,318 คน กลุ่มตัวอย่าง 593 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

^{1, 2, 3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

⁴ อาจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีผลก่อนศึกษาคิดเป็นร้อยละ 70.2 และหลังศึกษาคิดเป็นร้อยละ 81.8 จะเห็นได้ว่า ก่อนเข้ามานักศึกษานักศึกษายังมีความรู้ความเข้าใจในการเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ไม่มากนัก แต่เมื่อเข้ามาศึกษาแล้วนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ จึงทำให้นักศึกษามีคุณสมบัติการเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรฯ ที่ดีขึ้นจากค่าร้อยละที่ปรับสูงขึ้น และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก่อนเข้าการศึกษาในหลักสูตรนี้พบว่า ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.63$) คิดเป็นร้อยละ 72.6 และ 2) การพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ พบว่า ด้านที่ต้องมีการพัฒนาอันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.03$) คิดเป็นร้อยละ 80.6 โดยเฉพาะความรู้ด้านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศก่อนศึกษาคิดเป็นร้อยละ 66.6 และหลังศึกษาคิดเป็นร้อยละ 79.8

คำสำคัญ: คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์

Abstract

The purposes of this research to study 1) to study development desired characteristics of graduates public administration. And 2) for development desired characteristics of graduates public administration faculty of human and social of kamphaeng phet rajabhat university. The sample consisted of students year 1-4, 537 students. And students graduates in academic year 2012, 56 students. The research used questionnaire. The statistics used percentage, mean and standard deviation and analysis and the content analysis. The research results were found that;

1) desired characteristics of graduates public administration of qualifications framework for higher education. The research found that : 6 component pre study the percentage 70.2, post study the percentage 81.8. Before studying, students still have knowledge and understanding of desired characteristics of graduates a few. But studying, students have knowledge and understanding of desired characteristics of graduates more. The mean was upper. Moreover consider each side, it result interpersonal relationships and responsibilities. The mean was (Mean = 3.63), the percentage 72.6

2) development desired characteristics of graduates public administration faculty of human and social of kamphaeng phet rajabhat university. The research found that : The development is knowledge. The mean was (Mean = 4.03), the percentage 80.6. particularly of Thai and foreign languages. pre study the percentage 66.6, post study the percentage 79.8

Keywords: desired characteristics of graduates, public administration

บทนำ

ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2558 (Thai Qualifications Framework for Higher Education ;TQF: HEd) (สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2558) หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสาขาวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ การเปิดโอกาสให้

เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้และได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิ โดยในระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องกำหนดเป้าหมายและดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะรอบคอบอย่างน้อย 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้คน ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น 2) ความรู้ ได้แก่ การมีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนักรู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติจะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ 3) ทักษะทางปัญญา ได้แก่ สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจสามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชานักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่ มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาที่มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์

ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้
อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข
การสื่อสารและการใช้ IT ได้แก่ สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา
สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่าง
เหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูล
ข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน
สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

ทั้งนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ได้จัดทำขึ้นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติปีพุทธศักราช 2558 และระเบียบข้อบังคับของสำนักงานคณะ
กรรมการฯ ซึ่งไปรณกรวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในฐานะผู้จัดทำหลักสูตรฯ มีเป้าประสงค์
ในการจะผลิตบัณฑิตเป็นนักคิด นักวิเคราะห์ นักบริหารด้านการบริหารกิจการสาธารณะ
และประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับความเป็นสังคมพลวัต มีองค์ความรู้งานวิจัย งาน
สร้างสรรค์และนวัตกรรมที่ช่วยพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น อยู่ดีมีสุขเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้
เป็นต้น ประกอบกับในยุคปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนต่างพยายาม
ที่จะแสวงหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเพื่อทำให้องค์กรสามารถตอบสนองความพึงพอใจ
ของผู้ประกอบการและประชาชนได้ ดังนั้น การที่จะคัดเลือกหรือสรรหาพนักงานเข้าสู่
องค์กรนั้นจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในกระบวนการสรรหาและคัดเลือก
พนักงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มบัณฑิตที่เพิ่งจะสำเร็จการศึกษาด้วยเหตุดังกล่าว
บัณฑิตที่เพิ่งประสงค์จึงเป็นคุณลักษณะที่สถานประกอบการต้องการเพื่อพิจารณาและ
คัดเลือกให้ตรงตามตำแหน่งงานตามความเหมาะสมและความชำนาญ

จากเหตุผลที่กล่าวมาเบื้องต้นจึงได้เสนอโครงการวิจัยนี้ขึ้น ด้วยหวังว่าจะ
นำผลที่ได้จากการดำเนินงานมาใช้ประโยชน์โดยตรงกับหน่วยงานเพื่อเกิดความ
เข้าใจ และมองเห็นทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลโดยตรงต่อการ
พัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้มี
คุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. ได้แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาโปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม จำนวน 1,318 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักศึกษาโปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์

กลุ่มที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 537 คน

กลุ่มที่ 2 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาภาคเรียน 2555 จำนวน 56 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารองค์กรที่รับ

บัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร์เข้าทำงาน จำนวน 20 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 และผู้ปกครองของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว 156 คน

กลุ่มที่ 4 อาจารย์/ผู้บริหาร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนโปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ และผู้บริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 12 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาโปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ปกครอง และผู้ปกครองของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว อาจารย์โปรแกรมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ และผู้บริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 593 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 แบบสอบถามประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิต

1.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสนทนากับผู้บริหารและเมื่อได้รับข้อมูลเพียงพอในระดับการเขียนข้อคำถามแล้ว จึงนำมาออกแบบเพื่อสร้างเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูลและเมื่อร่างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อรับข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.3 ขั้นตอนการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) หลังจากที่ได้ดำเนินการต่อจากการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้มีการปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

ทั้งนี้เพื่อดำเนินการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งผลการประเมินค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.60 ทุกข้อคำถาม

1.4 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับกลุ่มทดลองซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันและนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2553, หน้า 34-36) ได้คะแนนค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 จากนั้นนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับหัวหน้าหมู่เรียนและอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละหมู่เรียน เพื่อการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำหรับส่งถึงผู้บริหาร ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้นผู้วิจัยและทีมงานผู้ช่วยวิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากตัวแปรที่กำหนดและข้อมูลที่รวบรวมได้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) คณะผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติพื้นฐาน (Basic Statistic) เพื่ออธิบายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง โดยหาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ก่อนศึกษาและหลังการเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ก่อน ($\bar{X} = 3.51$) คิดเป็นร้อยละ 70.2 หลัง ($\bar{X} = 4.09$) คิดเป็นร้อยละ 81.8 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก่อนเข้าการศึกษาในหลักสูตรนี้ พบว่า ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.63$)

คิดเป็นร้อยละ 72.6 รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.62$) คิดเป็นร้อยละ 72.4 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.42$) คิดเป็นร้อยละ 68.4 ซึ่งไม่ได้แตกต่างกับหลังเข้าการศึกษาในหลักสูตรนี้ พบว่า ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.20$) คิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.14$) คิดเป็นร้อยละ 82.8 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.03$) คิดเป็นร้อยละ 80.6

สำหรับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 5 ด้าน พบว่า ก่อนและหลังในด้านวิชาการ ก่อนศึกษามีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61$) คิดเป็นร้อยละ 72.2 หลังศึกษาค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.22$) คิดเป็นร้อยละ 84.4 เมื่อพิจารณารายด้านก่อนเข้าศึกษา พบว่า ความสามารถคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.73$) คิดเป็นร้อยละ 74.6 ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรู้ความเข้าใจและประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.16$) คิดเป็นร้อยละ 83.2 ด้านบริหารเยี่ยม ก่อนศึกษา ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 3.74$) คิดเป็นร้อยละ 74.8 หลังศึกษาค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.23$) คิดเป็นร้อยละ 84.6 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก่อนเข้าศึกษา พบว่า สามารถทำงานเป็นทีม ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.87$) คิดเป็นร้อยละ 77.4 รองลงมา คือ ภาวะความเป็นผู้นำ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.70$) คิดเป็นร้อยละ 74.0 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถบริหารกิจการสาธารณะด้วยหลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.64$) คิดเป็นร้อยละ 72.8 ซึ่งแตกต่างกับหลังการเข้าการศึกษาในหลักสูตรนี้แต่ค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นจากเดิม พบว่า สามารถทำงานเป็นทีม ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$) คิดเป็นร้อยละ 86 ด้านเยี่ยมคุณธรรมก่อน ($\bar{X} = 4.0$) คิดเป็นร้อยละ 80 หลัง ($\bar{X} = 4.36$) คิดเป็นร้อยละ 87.2 ก่อนเข้าศึกษา พบว่า ความซื่อสัตย์ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.06$) คิดเป็นร้อยละ 81.2 และหลังศึกษา การเสียสละและรับผิดชอบต่อสังคม ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.29$) คิดเป็นร้อยละ 85.8 ด้านรู้ทันโลกก่อน ($\bar{X} = 3.72$) คิดเป็นร้อยละ 74.4 หลัง ($\bar{X} = 4.14$) คิดเป็นร้อยละ 82.8 ก่อนเข้าศึกษา พบว่า ความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.77$) คิดเป็นร้อยละ 73.4 และหลังการเข้า

การศึกษาในหลักสูตรนี้มีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นจากเดิม พบว่า มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับบริหารและการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.14$) คิดเป็นร้อยละ 82.8

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า ก่อนเข้าศึกษาและหลังการเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ก่อน ($\bar{X} = 3.56$) คิดเป็นร้อยละ 59.3 หลัง ($\bar{X} = 4.12$) คิดเป็นร้อยละ 68.6 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก่อนเข้าการศึกษาในหลักสูตรนี้ พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านทักษะพิสัย ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.67$) คิดเป็นร้อยละ 61.1 รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.60$) คิดเป็นร้อยละ 60.6 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.45$) คิดเป็นร้อยละ 57.5 ซึ่งแตกต่างกับหลังเข้าการศึกษาในหลักสูตรนี้ พบว่า ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.20$) คิดเป็นร้อยละ 70 รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.17$) คิดเป็นร้อยละ 69.5 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 3.98$) คิดเป็นร้อยละ 66.3

ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบว่า ภาพรวมด้านวิชาการ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.18$) คิดเป็นร้อยละ 83.6 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นผู้เรียนมีความรู้ตามสาขาวิชาชีพและมีความสามารถคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.24$) คิดเป็นร้อยละ 84.8 และมีความรู้ความเข้าใจและประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ($\bar{X} = 4.06$) คิดเป็นร้อยละ 81.2 ด้านบริหารเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยภาพรวม ($\bar{X} = 4.33$) คิดเป็นร้อยละ 86.6 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสามารถบริหารกิจการสาธารณะด้วยหลักธรรมาภิบาล ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$) คิดเป็นร้อยละ 90.6 รองลงมา คือ สามารถทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.35$) คิดเป็นร้อยละ 87 ด้านเปี่ยมคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยภาพรวม ($\bar{X} = 4.47$) คิดเป็นร้อยละ 89.4 เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความซื่อสัตย์ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$) คิดเป็นร้อยละ 90.6 รองลงมา คือ เสียสละและรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.41$) คิดเป็นร้อยละ 88.2 ด้านรู้ทันโลก ค่าเฉลี่ยภาพรวม ($\bar{X} = 4.35$) คิดเป็นร้อยละ 87 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$) คิดเป็นร้อยละ 88.2 รองลงมาคือ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับบริหารและปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.29$) คิดเป็นร้อยละ 85.8

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับอาจารย์/ผู้บริหาร พบว่า ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ($\bar{X} = 4.30$) คิดเป็นร้อยละ 86.0 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะพิสัย ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$) คิดเป็นร้อยละ 86 รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.38$) คิดเป็นร้อยละ 87.6 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัญญา ($\bar{X} = 4.20$) คิดเป็นร้อยละ 84 และด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.40$) คิดเป็นร้อยละ 88 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถปฏิบัติงานตามแบบที่กำหนดได้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.50$) คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมา คือ สามารถประยุกต์การปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาในสภาพจริงได้ ($\bar{X} = 4.40$) คิดเป็นร้อยละ 88

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร คณะผู้วิจัยค้นพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พบว่า ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ก่อนศึกษาและหลังการเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ ก่อน ($\bar{X} = 3.51$) คิดเป็นร้อยละ 70.2 หลัง ($\bar{X} = 4.09$) คิดเป็นร้อยละ 81.8 จะเห็นได้ว่าก่อนศึกษานักศึกษายังมีความรู้ความเข้าใจในการเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์

ไม่มากนัก แต่เมื่อเข้ามาศึกษาแล้วหลังศึกษานักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ จากหลักสูตรทำให้มีคุณสมบัติการเป็นบัณฑิตหลักสูตรฯ ที่ดีขึ้นจากค่าเฉลี่ยที่ปรับสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านทักษะทางปัญญา จากก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 69.2 หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 80.8 ทั้งนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดยังมีการพัฒนาให้ดีขึ้นเป็นด้านความรู้เพราะมีค่าเฉลี่ยก่อน-หลังเรียนต่ำกว่าทุกด้าน

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านบริหารเยี่ยม ด้านเปี่ยมคุณธรรมและด้านรู้ทันโลก พบว่า นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านเปี่ยมคุณธรรมสูงสุด อาจเป็นผลจากการจัดกิจกรรมของโปรแกรมวิชาที่พัฒนาผู้เรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรมจึงทำให้ค่าเฉลี่ยในด้านดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าด้านอื่นๆ เมื่อพิจารณาถึงด้านที่ควรพัฒนา ได้แก่ ด้านวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยเฉพาะมีความรู้ความเข้าใจและประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรียพร สลัสสีและพงษ์พัฑ วัฒนพงศ์ศิริ (2562, หน้า 102) ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม บัณฑิตและนักศึกษสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์โดยส่วนใหญ่ มีจุดแข็งด้าน คุณธรรม จริยธรรม ในเรื่องการประพฤติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ดีมีน้ำใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนจุดที่ควรพัฒนาเรื่อง ความตรงต่อเวลา รู้จักการบริหารเวลา นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมาวิน (2539, หน้า 95) ได้อธิบายว่า บุคคลที่เป็นคนเก่งและเป็นคนดีคือพลเมืองที่ทำงานอย่างซื่อตรง ซื่อสัตย์ซื่อซื่อและช่วยในการพัฒนาประเทศทางประชาธิปไตยและทางเศรษฐกิจ

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พบว่า ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ก่อนเข้าศึกษาและหลังการเข้าศึกษาในหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยก่อนศึกษา ($\bar{X} = 3.56$) คิดเป็นร้อยละ 59.3 ค่าเฉลี่ยหลังศึกษา ($\bar{X} = 4.12$) คิดเป็นร้อยละ 68.6 จาก

ค่าเฉลี่ยจะเห็นได้ว่าความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาของลูกหลานดีขึ้นหลังจากที่ได้มาศึกษาแล้ว เมื่อพิจารณาถึงรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านทักษะพิสัย มีทิศทางที่ดีขึ้น แต่ยังมีบางด้านที่ต้องพัฒนา ได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญาที่มีค่าความคาดหวังจากผู้ปกครองน้อยที่สุดซึ่งเป็นด้านที่หลักสูตรจะต้องดำเนินการพัฒนาผู้เรียนต่อไปให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านดังกล่าว มีข้อสังเกตว่า ความคาดหวังกับคุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูง เช่นกัน หากแต่ต่างกันเพียงค่าเฉลี่ยสะท้อนให้เห็นว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับด้านคุณธรรม จริยธรรม ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพนักรัฐประศาสนศาสตร์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การภาครัฐหรือเอกชนก็ตาม สอดคล้องกับ สิริินดา กมลเขต (2558, หน้า 115) ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังกับคุณลักษณะของบัณฑิตพึงประสงค์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือ ด้านความรู้ ทักษะ ($\bar{X} = 4.34$) ด้านความรู้ (ทักษะทางวิชาชีพ) ($\bar{X} = 3.87$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.87$) และด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.61$)

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 4 ด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เปี่ยมคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาบัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร์ที่ได้มีการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ เช่น การไหว้ครู กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น ทั้งนี้ ด้านที่หลักสูตรจะต้องพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ด้านวิชาการ และด้านบริหารเยี่ยม เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดข้อด้านวิชาการข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความรู้ความเข้าใจและประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ และมีความสามารถคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ส่วนด้านบริหารเยี่ยมข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ต้องพัฒนา ได้แก่ มีภาวะความเป็นผู้นำ ซึ่งปัจจุบันหลักสูตรได้

จัดกิจกรรมค่ายผู้นำและผู้ตามเชิงสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมหนุนเสริม ทั้งนี้ อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมให้แสดงถึงความผู้นำให้ชัดเจนขึ้น เพื่อแก้ไขข้อนี้

ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ พบว่า ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ($\bar{X} = 4.17$) คิดเป็นร้อยละ 83.4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.38$) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่หลักสูตรต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้น ได้แก่ ด้านความรู้เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความรู้ด้านภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น หลักสูตรจะต้องกิจกรรมหนุนเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจการใช้ภาษามากขึ้นเพื่อแก้ไขข้อนี้ ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน คือกิจกรรมที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลคนหนึ่งยอมรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ของบุคคลอีกคนหนึ่ง การสอนจึงเป็นกิจกรรมที่ครูกระทำเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ด้าน พบว่า ด้านเปี่ยมคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาด้านที่หลักสูตรต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความรู้ความเข้าใจและประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น หลักสูตรจะต้องวางแผนในการพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการที่สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจและประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุวะณา ศิลปรัตน์ (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการในสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำความรู้มาใช้ในการฝึกงาน ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการฝึกงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ทั้ง 3 ด้านมีความต้องการค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาถเฉลี่ยสูงสุดคือด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และมีคุณธรรม การมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และการมีความตั้งใจและเอาใจใส่ในการทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการพิจารณา พัฒนา ปรับปรุง หลักสูตร ให้มีความทันสมัย อยู่เสมอและเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ผู้ใช้บัณฑิต
2. ควรสอดแทรกและส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครบทั้ง 5 ด้าน โดยเฉพาะด้านวิชาการให้บัณฑิตมีความรู้ความเข้าใจ และประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตอย่างภาคภูมิใจ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายกิจกรรมเพื่อจะได้ทราบถึงกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2553). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย PSS for Windows. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2539). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิรินดา กมลเขต. (2558). คุณลักษณะของบัณฑิตพึงประสงค์สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์สำหรับความต้องการของหน่วยงานภาครัฐและ
ภาคเอกชน. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 9(1), 115-122.

สุระณา ศิลปรัตน์. (2551). การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการ
ในสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

สุรียพร สลับสีและพงษ์พัต วัฒนพงศ์ศิริ. (2562). การพัฒนานักศึกษา
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ตาม
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏธนบุรี.

สำนักงานสำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(2558). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวทางการ
ปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2558. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ฯ.